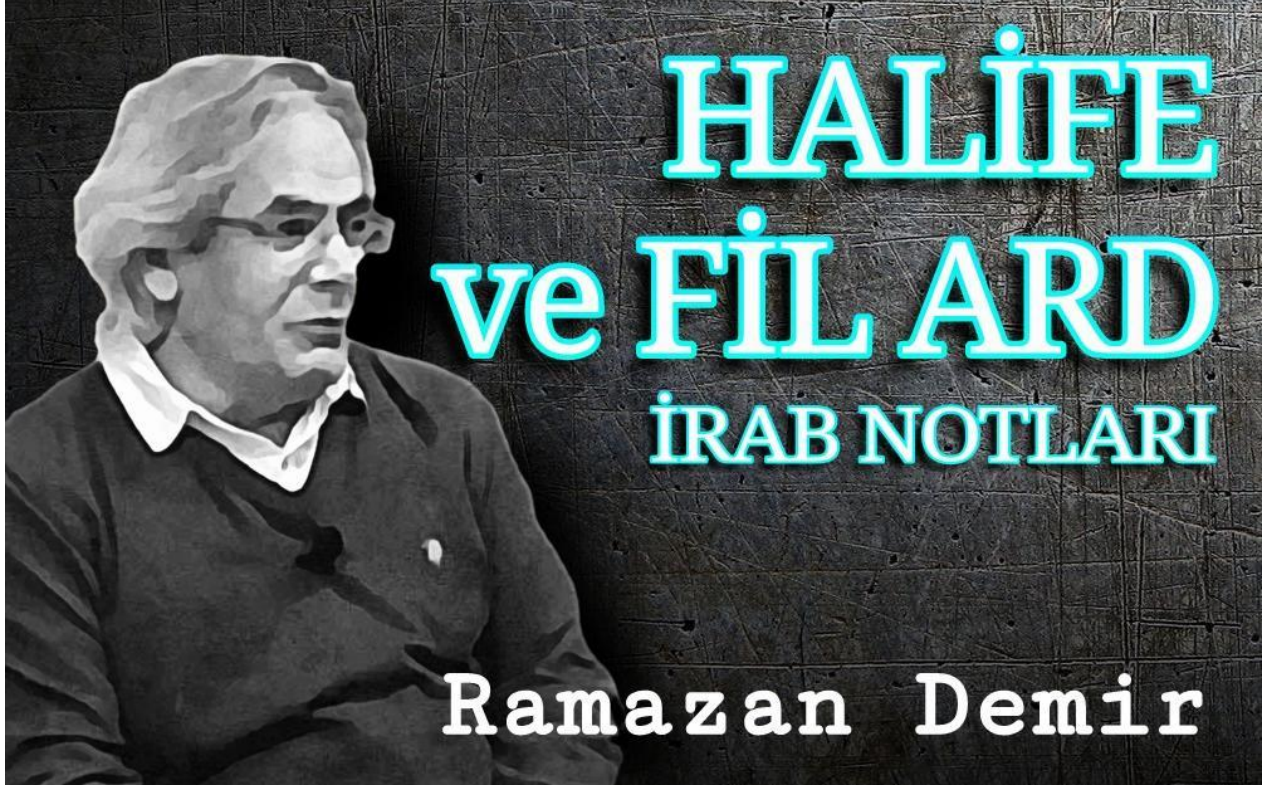

HALİFE ve FİL ARD/ İRAB NOTLARI

Ramazan Demir

- Ben Bir beşer yaratacağım denildiğinde yeryüzünde mevcut bir düzen yok mudur? Gayb alemleri ile müşahade alemleri arasında bir ilişki yok mudur?
- Adem'in ilk insanı olmadığını biliyoruz. Ali İmran Suresi'nden de Adem'in bir annesinin olması gerektiğini çıkartıyoruz. Adem'in annesi varsa, Adem'den önce de akıllı varlık türlerinin olması gerektiği anlamına gelir. Mevcut düzenin içerisinde cin türü de insan türü de vardır. Beşer yaratılmadan önce "Ve iz kale rabbuke lil melaiketi" yani melek türü varlıklar da vardır.
- Melek, cin türü birileri varsa bu Allahu Teala'nın gayb alemleri için önerdiği hiyerarşik düzenin-bilgi alışveriş düzeni kurulmuş olduğunu gösterir. İnsan var edildiğinde de insanı hak bilgiden mahrum bırakmıyor. İnsan türünün yaşam amacı, nihai noktası zaten ahirettir. İnsan türünün yaratıldıktan sonra bu tür bilgilerden mahrum bırakılmış olması ya da beşer yaratılıp Resul atandıktan sonra ulaşacak olması aklen mümkün değildir.
- Kur'an'da insan türü ile ilgili ayetlere baktığımızda öyle ayetler vardır ki insan türünün hiçbirini dışarıda bırakmıyor. Mesela Alak Suresi'nde "İkra' ve rabbukel ekrem"-"Allemel insane ma lem ya'lem" deniliyor.

İnsana öğretiliyor, buna Adem öncesi istisna getirilmiyor insan türünün tamamını kapsıyor. Tarık Suresi'nde de 4.ayette "İn kullu nefsin lemma aleyha hafız"Hiçbir nefis yoktur ki üzerinde hafız bulunmasın deniliyor. Aynı şekilde burada da Adem öncesi insanlar istisna edilmiyor.

◆ **İnsanlığın hikayesi değil risaletin hikayesi Adem'le başlamıştır.** Fakat bu risalet beşer türü ile, Adem'le devam etti. İnsanlar bundan öncesinde kitabın ya da Allah'ın evrene koyduğu sistemin içeriğinden habersiz değildi. İnsan Suresi'nde biz insanın karışık bir nufteden yarattık, semî'an basîrâ(n)yaptık denemek için deniliyor. Bunun içine ilk insanlarda giriyor ve imtihanın gereği olan doğru bilgi de verilmiştir.

■ Alak Suresi'nde "Ellezi alleme bil kalem. Allemel insane ma lem ya'lem". Zamansal olarak bu ayeti Adem öncesini konumlandırmamız gerekiyor. Çünkü Adem'den sonra alleme bil kalem olmadı. Adem'den sonra alleme bil resul oldu, resullerle öğretti. "kalemle öğretti" deniliyor. Bi harfi ceri bu anlamı verebilir ama böyle bir anlam verdiğimizde tuhaf bir durum oluşuyor. Kalemle neyi öğretti? Yazmayı kalemle öğretti değil. Cümle-i müfide olmuyor. **"Kalemi öğretti" ya da " kaleme göre öğretti"**

■ **Kalem** fiil olarak tırnak kesmek bir şeyin fazlalığını kesmek kalemin ucunu açmak gibi manaları var sülasi kökünde. Ama mezit kökünde ise adapte etmek, alıştırmak, sınırlandırmak, alan belirlemek manaları da vardır

◆ **Alleme bil kalem:** "Allah adapte ederek- adapte etme ile alıştırmayla-alıştırarak öğretti"

◆ **İnsan:** yakınlık duymak, adapte olmak, anlaşılmak, yakınlaşmak, ünsiyet kurmak, farkına varmak gibi anlamları da vardır bu manada çok rahat verilebilir.

■ Allemel insane ma lem ya'lem **"insana bilmediklerini öğretti"**

■ Baktığımız zaman biz, bilmediklerimizi fiziki olarak Allah'tan öğrenmedik, Kur'an'dan öğrendik.. Kur'an'la ya da Resul ile öğretti denilmiyor, sadece "öğretti" deniliyor.

■ Alak Suresi'ndeki **Rab**, Allah'a gider mi gitmez mi, o da ayrı bir sorudur. Allah'ın öğretme şeklinin hep yetkilileri kullanarak (mele-i ala- melekler) yaptığını biliyoruz. Rab, melekleri yani yetkili görevli olanlara inni halikun beşeren min salsalin min hamein mesnun (Hicr 15/28) ve Fe iza sevveytuhu ve nefahtu fihi min ruhi fekau lehu sacidin(Hicr 15/29) diyor. Daha ortada beşer diye bir şey yok ama onunla ilgili meleklerin hangi süreçleri geçeceklerini anlatıyor. Fe iza allemtuhu esmae demiyor. Ben ona isimleri öğrettiğim zaman secde edin diye bir söylem yok. Adem o isimleri bilmemiş olsaydı melekler onun için secdeye kapanmayacak var mıydı??(burada secde yok!) Hayır kapanacaklardı, çünkü Adem diye bir varlık ortaya çıkmadan bu söyleniyor onlara zaten. İnni cailun fil ardı halifeh sözünü inni halikun beşeren min salsalin min hamein mesnun dan öncesine mi koyacağız sonrasına mı???

■ Fe iza sevveytuhu ve nefahtu fihi min ruhi fekau lehu sacidin (Hicr 15/29). Bu cümle meleklerin bir yandan Adem'e- beşere ilerleyen süreçte nasıl davranması gerektiğini bildirirken aynı zamanda başka bir

şeyin yepyeni bir görevin de varlığını zorunlu kılıyor. Mesela nefahtu fihi min ruhi: ona ruhumdan üfleyeceğim. Fe iza sevveytuhu'da sevveytuhu kelimesi ben onu yarattım var artık demektir ve canlılığının olmasını zorunlu kılar. Aynı şekilde halikun kelimesi de canlılığın olmasını zorunlu kılar.

■ Haleka kelimesinin Allah'a olan atfında yokken var etmek anlamındadır. Nitekim hem Zekeriya ile ilgili hem de insan türü ile ilgili ayetler vardır. Zekeriya içinde "sen hiçbir şey değilken seni yarattım" aynı kelime "insan hiçbir şey değilken bizim onu yarattığımızı bilmez mi anlamaz mı" diye geçen ayetler vardır.

■ Yaratmanın aslı, hiçbir şey olmadan bir şey değilken yaratmaktır. Var olan maddeyi alıp başka bir şekle sokmak için "**ceale**" kelimesi kullanılması gerekirdi.

■ **Ceale: halden hale sokmak-halden hale geçirmek**

■ **Haleka** kelimesini kullanması bile artık, zaten o varlığın "canlı bir varlık" olduğunu gösteriyor. Akıllı ve iradeli bir varlık olduğunu da **beşer** kelimesinden anlıyoruz.sevveytuhu ve nefahtu fihi min ruhi kelimesinden anlıyoruz. Akılsız varlığa "ruh üflendiği" zaman o akıllı olmaz.

◆ **Evrimle, tekamül (varlığın içerisindeki potansiyeli kullanmak) arasında fark vardır.** Birçok maymun türü ve hayvan basit alet kullanabiliyor. Birçok hayvanın birbirleriyle yardımlaştıkları, ortak bir iş yaptıkları da görülüyor. Bu onların evrimleştiği anlamına gelmez. İçlerinde böyle bir yapıda olma potansiyelleri olduğunu gösterir. Onlarda, kimyasal bir şey vermekle ya da bilgi ile akıllı iradeli varlığa dönüşme potansiyeli yoktur. Allahu Teala her yarattığını kendi potansiyeli içinde yaratmıştır ve hiçbirini birinin devamı olarak yaratmamıştır. Hiçbiri, birinden tekamül etmiş değildir. Her varlık orijinal yaratılmıştır. Yoksa onlara "ayet" denmezdi.

■ Meleklerle "Fe iza sevveytuhu ve nefahtu fihi min ruhi" denildiği zaman bu hem bir varlığın yaratılacağını, hem o varlığın birtakım süreçlerden geçirileceğini, hem de o süreç geçirilirken meleklerin onlara nasıl bir davranış kalıbı göstermeleri gerektiğini söyler. Henüz yaratılmamış, henüz sevveytuhu yapılmamış, nefahtu fihi min ruhi olmamış. Böyle bir bilgi neden meleklerle verilir? Daha yaratılmadan bilgi veriliyor. Böyle bir bilginin verilmesinin melekleri ilgilendiren bir tarafı olması lazım. Bu bilginin hem beşere bakan tarafı hem de meleklerle bakan tarafı vardır. Beşere bakan tarafı: bu süreçlerden geçirilecek bundan sonra melekler ona belirli bir davranış kalıbı geliştirecek. Meleklerle bakan tarafta ise "beşer" yaratacağım deniliyor.(**beşer kelimesini haber, müjde ile alakalandırmak gerekiyor deri ile değil**) ona bir ruh üflenecek. Beşerin bir misyonu olduğu belli. Melekler bir düzen değişikliği olacağını biliyorlar bekliyorlar ama nasıl bir düzen olacağını bilmiyorlar. Adem yaratıldıktan sonra bir gün gerçekleşmesi beklenen sürecin, ki onun secdeden önce olması şarttır. Beklenen süreç, Bakara Suresi'nde anlatılanlardır. Orada Adem vardır artık ve kendisini görev-misyon yüklenmek üzeredir. Tam orada " inni cailun fil ardı halifeten deniliyor. Artık beşer vardır ve bu ilişkinin kurulması için bir görevli gerekmektedir. "inni cailun halifeten" denilseydi hiçbir sorun yoktu. Fil ard kelimesi ile hiç beklemedikleri bir şeyle karşılaşıyorlar. Fil ard "o yerde"- "o yer için" yapacağım diyor. "Fil ardı halifeten" denilince "nahnu nusebbihu bi hamdike" diyorlar. **Hamd kelimesine uygun görmek demiştik.** Senin uygun görme ne göre harfiyen hareket ediyoruz (nusebbihu o demektir) ve nukaddisu lek "senin yüzünü kara çıkartmıyoruz, hiçbir zaman sana bir leke getirmiyoruz bu anlama geliyor.

■ Hicr 15/29 "fekau lehu sacidin"e"onun için ayrılın" anlamı veriyoruz. Şahiz kelimesi meleklerle görevi bırakma anlamında değildir, meleklerle "artık yeryüzünde görünmeyin" demektir bu. Melekler görünmeyeceklerine göre kendi içlerinden, beşer-gayb aleminin irtibatının kurulması için görevlendirilen(görünebilir) biri olmak zorunda.

Fi harfi cerine,

O yer için- O yer sebebiyle-O yer içinde -O yere layık-O yere göre anlamı verilebilir.

Adem'in yaratılması ile insanın yaratılması aynıdır. Aradaki tek fark "nefahtu fihi min ruhi"dır.

Sevveytuhu: eşitlemek aynı hale getirmektir

■ Sevveytuhu kelimesi bir farklılıktan ziyade bir aynılığı gösterir. Aynı hale getirmekten kasıt bu kelimeden yola çıktığımızda Adem'in çocuklarının olmasını da zorunlu hale getiriyor gibi. Sevveytuhu sadece Adem'e gitmiyor. Bir neslin olmasını zorunlu kılıyor. Min salsalin min hamein mesnun dan dolayı. Sevveytuhu daha sonra detaylı değerlendirilecektir.

■ Neden Adem yaratıldığı zaman içinizden birini halife tayin edeceğim ve o sadece yerde görev alacak denilmiyor?? Neden bekleniyor? Çünkü Adem artık bir şeyi öğrenecek, bir şeyi nebe yapacak (nebe ile haberin farkını bilecek) bir yaşta. Ona bir eş de verildiğine göre eşle ne yapacağını da biliyor kaldırarak yaşta. Neden bekleniyor peki?? Bir aşamadan geçmesi için bekleniliyor. Risalet bir tekliftir. Ona uygun olup olmadığı bir süreçten geçirilecek ve bu süreçten sonra teklif edilecektir.

■ Ali İmran 33'de innallahestefa kelimesini seçtik anlamı veriliyor. Evet seçmek mânâsına gelir ama seçmekten ziyade seçilecek duruma getirmektir. Seçkin hale getirmektir. صفی kelimesi saflaştırmaktır.

K .elimenin kökü budur Bir şeyi saf hal صفی, seçkin hale getirmektir. Bütün resuller için yectebi süreci vardır

■ Taha 115 de" Ve lekad ahidna ila Ademe" ifadesinde "ahid" varsa: Adem'e bir şey teklif edilmiş. Bir misak, maddeleri ve maddelerin yerine getirilmesi ile her iki tarafın vadettiğini yerine getirmesi vardır. Kesinlikle irade vardır, zorlama yoktur, gönüllülük esastır.

Aynı şekilde Ahzab 7'de de misak vardır. Ortada misak varsa ahit de vardır vaat de vardır.

◆ **Soru:** Musa Resul'ün Harun için onu da Resul yap demesi Harun'un iradesinin gözardı edilmesi midir??

■ Kesinlikle tercih hakkı vardır. Bakara Suresi'nin son iki ayeti, Yunus, Taha, Kasas Sureleri'nde tercih hakkının olduğu görülüyor. Tercih hakkının olmaması Allah'ın risaletine, imana terstir.

■ İshak da, İsmail de, Yakup da, Yusuf da önceden müjdeleniyor ama Resul yapılmıyor, olmaları için bu teklif sürecinin geçmeleri gerekir.

■ Musa Resul'de de zorlama değil teklif ve ikna süreci vardır. Musa'nın iradesini kullanmayı engelleyen şeyler kaldırılıyor, iradesi engellenmiyor. Kaldırılan ilk engel de öldüğü adamın diyetini ödemektir.

■ İbrahim'e İshak-Yakup müjdelanmıyor. Aslında İshak ve Yakup özelliğinde iki çocuk müjdelanıyor. Mümkündür ki İbrahim'in ikiden fazla çocuğu vardır. Bunun delili de İbrahim oğulları ifadesidir. Kimin İshak olacağı belli değildir. İshak bir sıfatı tanımlamadır, isim değildir. O resul de o sıfatın olma zorunluluğu vardır. **Örneğin, Yusuf kelimesinin anlamlarından biri de "esir edilip köle olarak satılan" demektir.** Muhammed kelimesi de örneğin 1-10 kadar sayıldığında her sayımda bir eksiltildiğinde, en sonda en fazla zikri geçen sayı 10 olur. **"Ahmede" en fazla kendisinden bahsedilen olur. 10 sayısına geldiğimizde ise artık "Muhammed" olur. 10 sayısı gelene kadar Ahmede'dir o.**

■ Adem görevini kötüye kullanabiliyor ya da görevin gereğini yerine getiremiyor. İradesiz olsa bunu yapabilir miydi? Aynı şekilde Yunus'ta da diğer resuller de de resul olduktan sonra iradelerin de bir kısıtlama yoktur. İmanda zorlama olmaz çünkü. Allahu Teala konumu ne olursa olsun hiç kimsenin iradesine ipotek koymaz. Resullerin büyüklükleri de bu iradeye sahip olmalarından dolayıdır.

■ Adem'in bu teklif sürecini, yectebi sürecini başarıyla geçmiş olması ya da ona hazır hale gelmesi lazımdır. Adem'i yectebi olayında geçiren şey nedir?? O acılı süreçten geçirilecek deniliyor. Hakikaten isimleri öğrenmesi o sancılı süreçten geçmesi midir?? Yoksa sancılı süreçten geçmesi secde olayından sonra mıdır?? Evet yasak secereye yaklaşıma olayıdır

◆ Alak Suresi halife atanmasını konu alır

◆ **Soru:** Ne oluyor da beşer bir resul'e ihtiyaç doğuyor??

■ Adem'den önce insan türü hatta ilk insanlar bile ilk insan olduklarını bilmiyorlar etraflarında akraba zannettikleri insan olarak gördükleri melekler vardır. Allah'ın kurduğu bu toplum düzeninde hukuk en temelinde ferdi olarak, sonra annesiyle daha sonra da babasıyla ,akrabalarıyla ve çevresiyle oluşuyor.

Meleklerin, insan türüne hakiki bir örnek olma durumu yoktur. Melekler örnek teşkil ederken meleklik imkânlarını kullanarak yapıyorlar bu tam bir örneklik değildir. İşte beşer sülalesi de bunun için vardır. Beşer soyunun ortaya çıkması, örnek sülale olarak toplum düzenini hukuki ilişkilerin temel alınması için örnektir. Kendilerine bakıp onlara göre şekilleneceğimiz kişilerdir.

◆ **Soru:** Buradaki dönüm noktası insan toplumlarının değişmeye başlaması mıdır?

■ Değişim var O kesin ama değişimden ziyade çoğalma var. "e tec'alu fiha men yufsidu fiha". Yufsidu bir değişimi getirir, Allah varlığı fesatla başlatmamıştır fesat arızidir. Var olan düzeni bozmaktır.

■ Alak Suresi'nde de Allemel insane ma lem ya'lem.Kella innel insane le yatga. Kellâ edatı Aslında öncesini yalanlar, öncesinde yalanlanacak ne vardır? Ikra' bismi rabbikelleziy halak/Halekal'insane min 'alak/ Ikre' ve rabbükel'ekrem/Elleziy 'alleme bilkaem/Allemel'insane ma lem ya'lem/kella bunların hepsi yalan mıdır. Buradaki kellanın anlamı nedir?

■ Ama öyle olmadı demektir bu anlattığımız şekle uygun davranmadı demektir

■ Adiyat 6 da "İnnel insane li rabbihi le kenud" kenud nankör anlamı verilmiştir Aslında nankör de Arapça bir kelimedir. Kelime kökü ne-ke-re نكرdir burada ke-ne-de كندdir. ke-ne-de كند mıdır yoksa ne-ke-re نكرmi dir?

◆ Nekere: siz bir iyilik yaparsınız, o sizin iyiliğinize siz iyilik yapmadınız diye iyiliğinizi inkar ederek karşılık vermez. Buna nankörlük denilir. Örneğin, evladımızın bize, annelik yapmadın demesi

◆ Kenede: yağmur yağdığı, gübre verildiği, en güzel en iyi tohum da verildiği, her türlü bakım yapıldığı halde verim vermeyen toprak için kullanılır.

■ Burada bir inkar yok yapılana karşılık vermemek vardır. Yapılan reddedilmiyor ama bir karşılık verilmiyor" İnnel insane li rabbihi le kenud" "şüphesiz o insan Rabbine karşı çok nankördür".

Yeryüzündeki insanların çok azı, Allah yaratmadı der. Evrim teorisini savunanlar bile en nihayetinde bu yaratma işini Allah'ın yaptığını söyler. Yağmuru yağdıran, düzeni sağlayanında Allah olduğunu söylerler. Herkes bilmesine rağmen, buna rağmen gereken karşılığı vermemek, "kenud" budur. inkar etmek yoktur, duyarsız kalıp bir karşılık vermemektir.

■ İsra 53 de, Şeytan insana şu an, içinde bulunduğun anın gereğini yerine getirmedeğinde musallat oluyordu. İnsan Rabbine le kenud olunca şeytanın kapsama alanına- erişim alanına girmiş oluyor. Bu da Allah'ın nimetlerini inkar etmekle, onu yok saymakla, onu görmezden gelmekle olmuyormuş. Bilinse dahi, gereğini yerine getirmedeğin zaman, ona gerekli karşılığı vermediğin zaman yetiyor.

"Resule tabi olun"ne anlayacağız bu ayetten? Tabi olmak, onun temsil ettiği şeyin örnekliğini almaktır. Bu örneklik en başta soy üzerinden gelen hukuka dayanıyor.

◆ İnsan türü, ne gayb aleminin sınavıdır nede gayb alemi bizim sınavımızdır. Bizim sınavımız bizim seçimlerimiz, onların sınavı onların seçimleridir.

■ Kur'an'da ins ve cins kelimelerinin yan yana kullanıldığı yerlere baktığımız zaman hep "min" ile ya da "mâ'sherel cinni vel insi" şeklinde gelir. Mesela Nas Suresi'nde "minel cinneti vennas" burada cinlerin, insin hepsinin buna dahil olmadığını anlıyoruz. Cinlerin hepsi "hannas" değil "vesvas" değil, inslerin tamamı "hannas" değil "vesvas" değil bunu anlıyoruz.

■ Gayb alemi ilişkisine baktığımızda, cin aleminde olanların haber verme ile bilinen şeyler olduğunu görüyoruz. Bizim içimizden şunlar da var şunlar da var deniliyor. Sıfati bir tanımlama veriliyor bize. Cinlerin içerisinde bu özellikte olanlar kim??Bizim sefihuna deniliyor "bizim sefihimiz" denilen kişi kim?? O kesinlikle Şeytan ve türüdür. Sefihuna kesinlikle bizim en aptalımız demek değildir Tam tersi sefinuha kelimesi çok zeki çok akıllı olduğu halde o aklının gereğini yerine getirmemektedir.

■ Kafirler müminler için söylüyor bunu. Akli başında olan adam bu dine inanır mı diyorlar bu dine inanmak sefihliktir diyorlar.

■ Aklının gereğini yerine getirmeyen cinlerden olan bir kişi arayacağız şimdi. Aradığımızda şeytan çıkıyor karşımıza. "İnslerden olan bir takım ricaller, cinlerden olan bir takım ricallere sığınır" ayetinde cinlere değil "cinlerden ricallere" sığınma vardır. Kur'an'da cinlerden olup "ins"in kendisine sığındığı ve yapıştığı kim var diye baktığımızda gene "şeytanlar" karşımıza çıkıyor.

■ Şeytanlar zaten munzarindir. Nas Suresi'nde bir hannasdan bahsediliyor. Bir görünüp bir kaybolan iki kabiliyete de sahip. İnsin, beşerin varlığı elbette onlar için imtihan vesilesidir. Ama bu sadece onlarla ilgili değil melekler içinde imtihan vesilesidir. Munzarın olan bu yetkiye, bu kabiliyete sahip kim varsa, melekler de dahil olmak kaydıyla muhattap kılındığı varlık elbette imtihan sebebidir.

■ Enam 112 de "onlardan bazıları bazısına aldatıcı süslü sözler fısıldar vahyeder" diyor. Bu ayet, insan cine vahyeder, cin insana vahyeder şekilde anlaşılıyor. Hayır "bead" kelimesi geçiyor. Onlardan birisi birileri yapıyor bunu. Kur'an'da insanın cinlere vahettiğine dair bir şey yoktur. Ama cin türü varlıkların insana ya da beşere vahettiğine dair ayetler vardır. Şeytan kelimesini kullanmıyor ba'duhum ile ba'dın ifadesinin şeytana gittiğini Kur'an'ın tamamından anlıyoruz.

■ Şeytan tek kişi midir yoksa topluluk mudur?? Sıfatı bir tanımlama olduğu için tekil almamız ya da çoğul almamız aynı sonucu çıkarır.

■ Meleklerin Adem'den önce yaptıklarına risalet diyemeyiz. Bilgiyi elçi gibi tebliğ etmiyorlar. Bilgiyi doğal yollarla öğretiyorlardı. İnsan dili, risaletle öğrenmedi doğal yollarla öğrenmiştir. İnsanın dili meleklerden öğrendiğine dair delil var mıdır?? Evet vardır. Sağında solunda iki katip, yazıcı-kuşatıcı, söylediği her şeyi kayıt altına alanlar, yazanlar diyor ayetler. İnsan türünün her yaptığıнын kayıt altına alınması bile dillerin Allah tarafından melekler vasıtasıyla öğretildiğinin yeterli delilidir.

◆ Soru: öğrenim aşamasında olan ilk insan topluluğu imtihana tabi midir??

■ Evet kesinlikle ilk insan bile imtihana tabidir. Hiçbir insan, imtihan harici değildir, insan türünün bir tek ferdi bile bunun dışında olamaz.

■ İnsan 2 de "biz onu semian basıran yaptık" diyor. Onu deneyelim diye.

◆ **Nebtelihi;** "Onu tam potansiyelini kullanacak hale getirelim" diye. Bir altını 24 ayara getirmek gibi. Bir şeyin içinde saf olmayanı, kendinden olmayanı ayıklamaktır. Potansiyelini tam kullanacak hale getirmektir.

■ Risaletin olma sebebi, insan türü her yönüyle büyümesiyle, genişlemesiyle organize olacak seviyeye geldi. Mümkündür ki insan türü bir toplanma merkezine ihtiyaç duydu.

■ "Elsine" lisanlar çoğul olduğu için ikiden fazla dil öğretilmiştir. Birbirleriyle konuşabilecek insan (hatta renk kalabalığı) vardır. Bu da onların belirli bir sayıya, belirli bir yapıya ulaşmış olmasını gerektirir. Mümkündür ki insanlığın bir merkez etrafında dönecek seviyeye gelmiş olması lazımdır.

■ Zuhur 60 da "dileseydik içinizden, yeryüzünde yerinize geçecek melekler yaratırdık"

■ "Eğer isteseydik sizi meleklerle çevirirdik-sizleri melekler haline getirdik- sizi melekler olarak atardıksizden atardık melekleri" ayetin meali gayet açık.

◆ Soru: İbrahim, melekler uğradıklarında yemeleri için buzağı getiriyor mu??

■ "Buzağı" kelimesi çok baş ağrıtan bir kelimedir. Bu ayetten yola çıkarak meleklerin yemek yemediğini savunuyorlar. Yaratılmış varlıklar içerisinde çifti olmayan, yemek yemeyen, rızka ihtiyaç duymayan bir varlık yoktur. "İclin" kelimesi geçiyor orada çok çetrefilli- uçuk konuların açılmasına neden oluyor. Oysa ayetler çok daha farklı yerlere götürüyor.

◆ Taha 40 da "plan dahilinde" kelimesi sadece resullerle değil bizim ne de alakalıdır. Allah'ın meleklerin ve nahnuların vaadi vardır. Kişinin içinde bulunduğu durumda üzerine düşeni yapmayı istemesi durumunda gayb devreye giriyor.

■ Muhammed ölünce Nahnular, melekler emekli mi oldular?? İlişki kesildi mi? Gayb kapıları kapandı bitti mi yani.. kendi başına mıyız, bize yardım edecek biri yok mu gayb aleminde, hayatımızı yönlendirecek kimsemiz kalmadı mı?? Bu haksızlık değil midir?? Nuh Cebrail'i görüyor kendisine verilenler ile ilgili soruları rahatlıkla sorabiliyor. Rabbimiz, başı sıkıştığında gökten tufan indirip koca bir toplumu yok ediyor, melekleri destekçi olarak gönderiyor. Özellikle de Tahrim Suresi'nde hikayeye göre, bal şerbeti için Allah destekliyor, melekler destekliyor Cebrail destekliyor!! Evet Rabbimizin desteği kısılandırıyor ama biz defettiği kulları mıyız!! Gayb kapısı kapandı mı bize?

◆ Hayır!! Kur'an'da Allah şunların yardımcısı vardır şunların yardımcısı yoktur diyor. O yüzden gayb kapısının kapanması gibi bir durum yoktur. Ne melekler, ne de Mele-i Ala tatile çıkmıştır. **Onlar görevlerini devam ediyorlar. Son verilen, beşerin risaletidir, nebiliğidir. Biz onları görsek bile bilmemiz gerekmiyor onları bilmekle yükümlü değiliz iman etmekle yükümlüyüz.**

■ Musa neden bir adam öldürüyor?? Bu ayetlere baktığımız zaman Musa'nın bir karşı devrim içerisinde olduğu görülüyor. Musa'nın her ne kadar onun sarayında yetiştirmiş olsa da Firavun iktidarından rahatsız olduğu görülüyor. Çözümü **ırk temeline dayalı karşı devrimde** buluyor. Bu Musa'nın kötü olduğunu mu gösterir yoksa ne yapacağını bilmiyor olduğunu mu gösterir? Musa bir irade koyuyor fakat iradesini temellendirdiği nokta yanlıştır. Tam bu noktada melekler, onu yönlendiriyorlar, iradesini doğru temel üzerine oturtması için.

■ Bu sadece resulleri yapılan bir şey midir? Hayır!! Musanın Medyen süreci kendi yaptıklarının yanlışlığını görmesine sebep oluyor. Musa geri oraya gitmiyor. Ben bir adam öldürdüm diyerek yaptığıının yanlışlığını biliyor. Beni değil kardeşimi gönder derken oraya gidilmesi gerektiğini de biliyor aynı zamanda. Yanlış bir düzen olduğunu biliyor, bu Musa'nın iradesinin belli temellere doğru değiştiğini, daha doğru- akli sorgulamalar yaptığını gösterir.

◆ İşte herhangi bir insanda Rabbinin kitabına sarılırsa kim olursa olsun Allah onu yönlendirecek..Bu Allah'ın sözüdür.

◆ "Siz ona gereken değeri gösterirseniz biz size Furkan veririz" diyor. İnsan öğreniyor aslında ama öğrendiğinin farkında değil. Melekler, olayları yönlendirip müdahil oluyorlar bir şekilde taraf oluyorlar yani..

■ Bakara 30'da "inni cailun fil ardı halifeten" deniliyor. Melekler bir kişilik koyuyorlar ortaya, devamında "inni a'lemu ma la ta'lemun" ,arkasından da "alleme ademe" deniliyor. "Alleme"nin tahtındaki müstetir huve kime döner? Acaba halifeye dönmüş olmasın? Halife atlayacağını söylüyor kim olacağını söylemiyor. Ama Rab halifenin kim olduğunu biliyor ve atıyor. Ikra 'bismi rabbikellezi halak "**öğret**" başka diyor yani. Ben Meleklerle bir halife olduğunu duyurdum ama sen olacağını söylemedim diyor. "**Halife**", Adem'e isimleri öğretilene döner mi?? Ben bir halife atayacağım deniliyor. Peki Kur'an'ın herhangi bir yerinde, Adem kıssaları bağlamında "ben size halife atacağım demiştim işte atıyorum halife bu" denilen bir ayet var mıdır?? **İşte Alak Suresi halife atamanın olduğu suredir. "Ikra'bismi rabbikellezi halak"-"rabb'inin namına öğret"** konunun insan türü olduğu bellidir devamında "Kella innel insane le yatga"(Alak 6) insanın azdığında belli. E reeytellezi yenha(Alak 9), Abden iza salla (Alak 10) var."inni cailun fil ardı halifeten" var orada."Ikra'bismi rabbikellezi halak" onun fiiliyatıdır."vescud vakterib"secde et ve yaklaş,buradaki secde ona gidiyor. Vescud olarak alacağız şaheze olarak değil. Emre amade ol "vakterib"(ona yaklaş)kime yaklaşacak?? "Allamel ademe esmae"İşte!!Halife görevlendiriliyor. İblisin düşmanlığı da tam orada başlıyor "inni cailun fil ardı halifeten" deniliyor ama henüz bir halife yok.

Bakara 2/33

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ فَلَمَّ أَ أَنْبَاهَهُمْ بِأَسْمَاءِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لِلْكُتَمِ إِنِّي أَغَى لَكُمْ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَغَى لَكُمْ مَا تَبُذُونَ وَمَا كُنْتُمْ تُكْتَمُونَ

Allah: "Ey Âdem! Bunların isimlerini onlara bildir." dedi. Âdem isimleri onlara bildirince, Allah meleklerle: "Göklerin ve yerin gaybını Ben bilirim; Ben, sizin açıkladıklarınızı da içinde gizlediklerinizi de bilirim, dememiş miydim?" dedi. (E.A meali)

Bakara 2/34

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Sonra meleklerle: "Âdem için secde edin" dedik. İblis hariç hemen secde ettiler. O, yüz çevirip büyüklük tasladı. O kafirlerdendi. (E.A meali)

◆ İblis'i çileden çıkaran da Adem'e isimleri öğreten birinin olmasıdır. Adem'i isimleri (köken bilgisi) **haber verirken İblis de dinliyor**. Halife daha atanmadı bu nereden öğrendi diyor. O alleme kelimesinin faili onun tahtında müstetir bir huve vardır. O huve halifeye gider mi? **Rab öğretiyorsa zaten halifeye ne gerek var, halife niye atansın ki!! Kendisi zaten halife olmuş oluyor**. Kehf 18/50

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ

Hani! Biz, meleklerle, "Âdem'e secde edin. " demiştik. İblis hariç hepsi secde etmişti. O cinlerdendi. Böylece Rabbi'nin sözünden dışarı çıktı. Benim yanı sıra, onu ve soyunu evliya mı ediniyorsunuz? Oysa onlar sizin düşmanınızdır. Zalimler için ne kötü bir tercihtir bu!

■ Kulna ile başladı ve "ben"e geçti nasıl oldu bu? Çoğuldan tekile geçiyor!!Burada da konuşan kişi aslında Nahnular adına konuşan kişidir.

■ Kehf 51'de "Ben yoldan çıkanları kendime yardımcı edinmedim". Burada konuşan kişi Nahnudan "ben"e geçiyor. Bazen de "ben"den, "bize" geçiyor." Ben saptıranları yardımcı edinmem" diyor bu sözü meleklerle söylüyor.

■ Adem'in esmayı haber vermesi değil şaşkınlık yaratan. Adem'in onu öğrenmiş olması halifenin atandığını anlıyorlar.

"inni cailun fil ardı halifeten ve alleme ademel esmae" **"O halife öğretti"**

■ Hicr 33 deki "lem ekun" ifadesi İblis'in iblisliğine çok önceden başladığını gösterir. Ben zaten hiç böyle biri değilim ki zaten diyor.

■ İblis() kelimesi ile lebese() kelimesi, iştikak açısından3 harfi de aynı olan kelimelerdir. Lebese - Belese

◆ **Lebese: bir şeyi tamamen yok etmek değil üstüne bir şey kapatarak, üstünü bir şekilde süsleyerek ya da başka bir şey ile örterek farklı görünmesini sağlamak. Aslında olduğu gibi değil de farklı görünmesini sağlamak**

◆ **Belese: iştikaka başvurduğumuz zaman ümitsiz olmak. Ümit etmek, bir şeye ulaşacağının zannedilmesidir. Ümitsizlik ise o ulaşılacak zannedilen şeyin artık ona olduğu gibi görünmemesidir**

■ Adem'e öğretilen isimlerin "la takraba hazihiş secerete" ile alakası vardır. Adem'e bir şeyler öğretiliyor "la takraba hazihiş secerete" şu secereye yaklaşma, şu seceyle ile akraba olma deniliyor. Adem'i önceden onunla ilgili bilgilerin verilmesi lazım. Ulaşılan o isimler " insan türünün soylarıdır"

■ Şeytan Adem'i iki Melek olasınız diye o secere men edildi diyor Adem'i bilgi veriliyor ama "halidin olmak"- "iki Melek olmak" gibi bir bilgi yok... Şeytan da tam buradan yaklaşıyor" verilen bilginin esbabı nuzulünü bildireyim mi diyor. Adem de gavin oluyor böylelikle

■ Gavin: Doğru bir temel üzerine, yanlış bir beklenti içine girip onun için çabalamak ona yönelmek, o yönelinen şeyde elde edilemeyince içine düşülen durumdur

■ Adem ve eşi iki Melek, halidin olmak için Allah'ın yasak ettiğini değil şeytanın işaret ettiğini yapıyorlar. İki Melek olmuyorlar halidin de olamıyorlar. Tam da gava budur. Adem yasaklandığı şeyi iyi öğrendi. Daha sonra o öğrendikleri ile ilgili ona göre bir tavır geliştirmesi söyleniyor.

◆ Soru: Peki İblis neden halife olmak istiyor??

■ Firavun ya da Yusuf'un kardeşleri neden istiyorsa İblis de o sebepten dolayı istiyor. Bunu en iyi kendisinin yapacağını düşünüyor

Zuhruf 43/17 Süleymaniye Vakfı Meali

وَإِذَا بَشِيرٌ رَاحِدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلاً ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ

Onlardan birine Rahman'a (Allah'ın sonsuz merhametine) örnek verdiği bir kız evladı müjdesi verilse, öfkesini içine gömmeye çalışırken yüzü mosmor olur.

Zuhruf 43/18 Süleymaniye Vakfı Meali

أَوْ مَنْ يَنْشُؤُا فِي الْحُلِيِّهِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ

” Sûsler içinde yetiştirilip geliştirilecek ama açık bir çekişmeye giremeyecek bir evlat[*], öyle mi“

Kız çocuğu için, erkeklere has müzekker zamiri kullanılmış. Bunu o çocuğun sahibi. Kendini kıza [*] karşı değilmiş gibi göstermek için söyleyebilir. Ama içinde açığa vuramadığı bir çatışmanın olduğunu . . . ayetin ikinci bölümünden anlıyoruz. Bu sebeple o bölüm hal cümlesi sayılarak meal verilmiştir

Müzekker "huve", nasıl müennese döndürülüyor!!!

Fil Arda ne anlam verebiliriz?? el takısı ile geldiğinde;

◆ Yeryüzü (üzerinde yaşadığımız gezegen)

◆ İnsanlığın toplanma merkezi

Soy

anamlarından biri verilebilir.

Beşeran, kelimesini tür olarak aldığımız zaman kök-soy- asıl-dal budak salmak anlamlarına gelir

"inni cailun fil ardı halifeten "Fi" ye ne anlam verebiliriz

O soy için -O soy yüzünden - O soya uygun-O soy sebebiyle-O soy hakkında

Ard kelimesi her bağlamda aynı anlama gelmiyor aynı şekilde sema ve semavat kelimeleri de her kullanıldığı yerde aynı anlama gelmiyor.

Sema'ya ve arda isteyerek ya da istemeyerek emrime gelin deniliyor. Sümme fesavvahunne önce ikili kullanılıyor sonra cemi müennes kullanılıyor. Bakara 29 da önce tekil sonra gene hunne zamiri geliyor. Razi ayette bu zaminin mercii kendisinden sonra gelen semavattır der.

◆ Nahivde kuraldır zamir mercii kendisinden önce alır.

Ya tefsircilerin açıklamalarına inanacağız ya da başka bir şey arayacağız. Evet ard kelimesinin böyle açık bir şekilde soy manası yok ama satır aralarından buluyoruz. "İbnul ard" o yerin çocuğu, kök salmak

◆ **Soru: Neden akıllarına şeytan geliyor o zaman??**

■ Şeytan onun için akıllarına gelmiyor" o soy için halife atanacak" "o soydan" değil. Eğer şöyle olmuş olsaydı."inni cailun minel ardı halifeten" o zaman olurdu.

Alak 5 "O insana (Adem'e) bilmediği şeyleri öğretti". (SV)

"allame bil kalem"Ademe o bilgiler yazıyla öğretilmişti diyorlar. Adem'e yazının öğretildiğini öğretenlerin de melekler olduğunu kabul ediyorlar fakat yazılı vahiy vermesini kabul edemiyorlar.

"allame bil kalem" "**kalemi öğretti**" olacak. alleme

efalu kulubdür hem de tefil babıdır.

Fussilet 11 de istiva kelimesi vav(و) ve ye(ي) kökü ile Hicr 29 aynı kök,yaratılışla ilgilidir. Akılsız varlığın isteyerek geldik demeleri için irade kullanması gerekir.

■ "Cehenneme doldun mu deriz daha yok mu der" ayetinde de akılsız varlık cevap veriyor.

■ Ahzab 72de gene akılsız varlıklarla diyalog vardır. Emaneti yere göre dağa yükledik de istemediler deniliyor. Ayette ebe kelimesi geçiyor aslında o, istemediler demek değildir ısrarla-inatla istemediler demektir.

■ Hadi yer, gök, dağ kabul etmiyor. Mutlak akıl sahibi olan Rabbimiz nasıl emaneti onlara yüklüyor!!

■ "inni halikun beşeren" tek bir tane bir şeyler yer atacağım bu mudur?? Anlam kazanabilmesi için bir tür-soy olması gerekir. "ene beşerun mislukum ". Kafirler o da sizin gibi bir beşerdir diyor beşer kelimesinden bir soy kastediliyor.

◆ Mesnun: bir şeyin yasa -kural haline gelmesidir

◆ Hamein: yasak haline gelmiş erkek üzerinden gelen akrabalık

■ Hukukun temelinde kadını alırsınız, hukuku onun üzerinden bina edersiniz ama erkekten gelen akrabalıkları temel alırsınız. Akrabalığın merkezinde kadın yoktur. Kadın akrabalıkların ortaya çıkmasının merkezindedir. Nisa Suresi'nde bu devasa hukuku, toplumsal hukuku oluşturan "saliha kadınlardır" denilir. Doğru beyanda bulunan Allah'ın onlara verdiği gaybı olduğu gibi koruyan demektir

■ Ayette babasını bilmediklerinizi annesinin adı ile çağırın denilen bir emir yok. Buradaki atıf hukuk ile alakalıdır. Miras hükmünü, evlenilmesi serbest-evlenilmesi yasak olanlar hukukunu kadın üzerinden belirlemek mümkün değildir. İstenirse bile bir hukuk oluşturma imkanı yoktur.

■ Kur'an'daki açık t'ler (ت) ile ilgili bir çalışma yapmaktayız. Nahvin unutulmuş bir kuralını açığa çıkaracağız. Hata sandığımız yerlerin bir kurala bağlı olduğunu gördük bir kuralın her yerde geçerli olması gerekiyor.

■ Kur'an'daki Yusuf Suresi'ndeki gayyabat kelimesi el yazmalarında açık te (ت) ile yazılmasına rağmen sözcüklerin hepsinde kapalı te (ت) ile alınmıştır. Açık te ile yazılması sarf açısından da, kalıp açısından da kurtarmıyor. İhtikak yapmaya mecbur bırakıyor. Kur'an'da birçok açık te (ت) ile yazılan kelime de sonundaki harf te değildir.

◆ Firavun'un karısı"onu öldürmeyin senin için de benim için de göz aydınlığı olsun" diyor. Bu meal yanlıştır. Aslında;

◆ "Onu öldürme senin için de benim için de en yakın casusumuz olsun"

Yani, onu casus olarak yetiştirelim, kapıkulumuz, casusumuz olsun diyor

◆ Araf 179 da " Biz cinlerin ve insanların çoğunu cehennem için ettik yetiştirdik". El yazmalarına bakıldığında ذَرَأْنَا zerana daki elif yoktur. Olmayan bir elif koymuşlardır.

◆ Men yuridillahu yazıyorlar altına da Allah niye-nasıl saptırmaz diye sayfalar dolusu anlatmaya çalışıyorlar!! Hu'yu ha yap bitti aslında. "Allah dilediğini saptırır" ve "dileyen Allah'ı yok sayar" bu iki cümleyi kime sorarsanız "dileyen Allah'ı yok sayar" cümlesini daha akli başında bulur.

■ Esmae kelimesi, sema kelimesinin cemi mükesseridir, semavat da cemi müennes salimidir. Aynı köktür. Kuralsız cemi tanımı çok yanlıştır çünkü hepsi kurallıdır. Her kelimenin kırık çoğulu yoktur. Cemi mükesserleri derinlemesine incelendiğinde içindeki harflere göre cemi mükesserler çıkıyor.

■ Fil ard derken soy belirtiliyor. Halifenin bu soyun bitiş anına kadar görevi vardır. Fakat beşer soyu için atanan halifenin tek görevi o değildir. Hatta görevlerinden bir tanesinin küçük bir kısmıdır..

26.10.2021

